Eduskunnan hallintovaliokunta
hav@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 18.9.2026, hallintovaliokunta
30.9.2026 klo11.45 / HE 138/2026 vp

Helsingin poliisilaitoksen lausunto eduskunnalle koskien hallituksen esitystä 138/2026 esitutkintalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

1 Asia

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi esitutkintalakia, oikeudenkäynnistä rikosasioissa annettua lakia ja neljää muuta lakia.

Esityksen tarkoituksena on sujuvoittaa rikosprosessia sekä tehostaa asioiden käsittelyä ja lyhentää käsittelyaikoja.

Esityksen mukaan rikoksen esitutkintavaiheen osalta muutettaisiin asianomistajan yksityisoikeudellisen vaatimuksen selvittämistä, rikosilmoituksen kirjaamisvelvollisuutta, esitutkinnan toimittamatta jättämistä ja lopettamista, esitutkintatoimenpiteiden suhteuttamista, esitutkinnan keskeyttämistä ja lasten kohtelua koskevaa lapsiolettamaa. Lainsäädäntöön lisättäisiin myös säännökset muun edunvalvojan sijaisen palkkion korvausvelvollisuudesta, kuulustelujen äänitallentamisesta ja avustajan velvollisuudesta antaa loppulausunto. Rikosrekisteritietoja voisi saada myös esitutkinnan rajoittamista koskevaa päätöksentekoa varten.

2 Lausunto

2.1 Yleistä

Helsingin poliisilaitos kannattaa kaikki HE:ssä esitettyjä ETL:n, ROL:n ja eräiden muiden lakien muutosehdotuksia rikosprosessin sujuvoittamiseksi. Uusien säännösten tavoitteena on rikosoikeudenhoidon resurssien tarkoituksenmukaisempi kohdentaminen ja käsittelyaikojen lyhentäminen. Tätä asiaa ajaa etenkin esitutkinnan keskeyttämissäännöksen uudistaminen, sillä poliisi pystyy rutiininluonteisissa ja vähemmän vakavissa rikosasioissa kokemuksensa perusteella ennakoimaan, millaista näyttöä on todennäköisesti saatavissa kohtuullisin ja tarkoituksenmukaisin keinoin.

Säännösehdotusten vaikutuksia poliisin resurssien säästämiseen ja tutkinta-aikojen lyhentymiseen on kuitenkin vaikea ennakoida kovin tarkasti. Yksittäisissä tutkintatoimenpiteissä säästettävä aika ei välttämättä johda vielä esitutkinnan kokonaisajan lyhentymiseen, sillä poliisi saattaa joutua odottelemaan selvityksiä asianosaisten kiireisiltä avustajilta ja vastauksia tietopyyntöihin niin viranomaisilta kuin yksityisiltä tahoilta.

Poliisilaitos haluaa erityisesti tuoda esiin, että nousevana ongelmana on ovat olleet ulkomailla syntyneiden rikoksesta epäiltyjen henkilöiden lisääntyvät väitteet siitä, että he ovat tekohetkellä olleet alle 15-vuotiaita tai alle 18-vuotiaita. Näiden epäiltyjen ikää ei ole välttämättä mahdollista selvittää luotettavasti ulkomaan viranomaisilta saatavien asiakirjojen perusteella. Ongelman on syytä olettaa tulevaisuudessa voimistuvan etenkin, mikäli katujengi-ilmiö ja muu järjestäytynyt ja vakava rikollisuus vahvistuu. Näiden rikollisjärjestöjen edustajat pyrkivät värväämään nuoria henkilöitä jäsenikseen tai tekemään yksittäisiä rikoksia palkkiota vastaan. Rikoksesta epäilty voi saada etua siitäkin, että alaikäinen asianomistaja väittää peloissaan olevansa täysi-ikäinen.

Esitutkinnan toimittamisaikaa ja tarkoituksenmukaisuusperiaatetta koskevat säännösehdotukset lähinnä kirjaavat lain tasolle vakiintuneet menettelyperiaatteet, joten ehdotetut muutokset eivät tule nopeuttamaan esitutkintaa tai säästämään resursseja. Oikeudenkäynnistä rikosasiassa annetun lain ja oikeudenkäymiskaaren muutokset (lukuun ottamatta ehdotettua uutta saatavillaolohaastetta) eivät kosketa suoranaisesti esitutkintaa ja poliisia, vaan pikemminkin syyttäjää ja tuomioistuinta syytteen nostamisen, tuomioistuinkäsittelyn ja muutoksenhaun osalta.

Siten poliisilaitos katsoo tarkoituksenmukaiseksi kommentoida esitystä tietyiltä esitutkinnan kannalta keskeisiltä osin.

2.2 Lasten kohtelu esitutkinnassa

HE:n mukaan henkilön oletetaan olevan alle 18-vuotias, jos ei ole varmuutta siitä, onko hän täyttänyt 18 vuotta.

Perustelujen mukaan säädösmuutoksella toteutettaisiin EU:n lapsidirektiivin 3 artiklan 2 kohdan mukainen lapsiolettama lainsäädännön tasolla.

Poliisilaitos toteaa, että lapsen ikä vaikuttaa etenkin kuulusteluiden suorittamiseen, yhteistyöhön lastensuojeluviranomaisten kanssa, edunvalvojan sijaisen määräämiseen, esitutkinnan kiireellisyysarviointiin ja ylipäänsä esitutkintatoimenpiteiden suorittamiseen ja pakkokeinojen käyttämiseen hienotunteisuus- ja lievimmän haitan periaatteiden valossa.

Iällä voi kuitenkin olla merkitystä myös muissa suhteissa. Tässä yhteydessä on syytä tuoda esille, että viime aikoina on Helsingin poliisilaitoksen tutkintatoiminnassa tullut esille tilanteita, joissa ulkomailla syntyneen rikoksesta epäillyn tai asianomistajan ikä on epäselvä. Esitutkintalaissa tai pakkokeinolaissa ei ole säännöstä ikäolettamasta eikä muutoinkaan menettelytavoista tällaisissa tilanteissa. Ikä ei aina ole luotettavasti selvitettävissä pelkkien syntymämaasta saatavien asiakirjojen avulla eikä oikeusapupyynnöilläkään saada välttämättä selvyyttä asiaan, sillä etenkään Euroopan ulkopuolella väestökirjanpito ei ole kovin luotettavaa eikä oikeusapupyyntöihin välttämättä vastata ollenkaan tai vastauksen saaminen kestää hyvin pitkään. Näissä tilanteissa rikoksesta epäilty saattaa kertoa totuudenvastaisesti olevansa alle 15-vuotias välttääkseen rikosvastuun,

jolloin poliisi on joutunut pyytämään Terveyden ja hyvinvoinnin laitosta tekemään epäillylle ikätutkimuksen (mm. luuston ja hampaiden röntgenkuvaus) poliisin tekemän henkilönkatsastusmääräyksen perusteella.

Asianomistajan ikä voi puolestaan vaikuttaa tunnusmerkistöjen toteutumiseen esim. ihmiskaupan ja tiettyjen seksuaalirikosten osalta. Asianomistaja saattaa näissä tilanteissa pelätä rikoksentekijää ja tästä syystä hän voi väittää olevansa täysi-ikäinen, vaikka onkin alaikäinen. Tällä hän pyrkii siihen, että tekijä välttyy rikosoikeudelliselta vastuulta tai saa ainakin lievemmän tuomion.

Luotettavan selvityksen saaminen edellyttää THL:n tekemää ikäarvioita luuston ja hampaiden röntgenkuvaamisen perusteella, mihin voi mennä aikaa viikkoja. Tutkimus edellyttää henkilökatsastuksen tekemistä, mikä sinänsä voidaan tehdä pakkokeinolain mukaan alle 15-vuotiaalle rikollisesta teosta epäillylle henkilölle. Pakkokeinolain säännös asianomistajaan kohdistettavasta henkilökatsastuksesta ei ole kuitenkaan aivan yksiselitteinen, sillä sitä ei ole kirjoitettu nyt puheena olevia tilanteita varten. Muuta mahdollisuutta selvittää asiaa riittävän luotettavasti ei kuitenkaan ole.

Väitteet alaikäisyydestä saattavat yleistä jatkossa ja niihin on syytä varautua, koska katujengit ja muut JR-ryhmät saattavat pyrkiä värväämään yhä nuorempia ja erityisesti maahanmuuttajataustaisia henkilöitä tekemään vakaviakin rikoksia.

Nyt puheena oleva lainmuutos ei ota kantaa siihen, oletetaanko henkilön olevan alle 15-vuotias, jos ei ole täyttä varmuutta siitä, onko hän täyttänyt 15-vuotta. Pakkokeinolaissakaan ei ole asiasta säännöstä.

2.3 Esitutkinnan keskeyttäminen

HE:n mukaan lainkohtaa muutettaisiin poistamalla keskeyttämisen edellytys sen suhteen, että rikoksesta ei epäillä ketään, ja lieventämällä asiaan vaikuttavan selvityksen saatavuutta koskevaa edellytystä siten, että keskeyttäminen olisi mahdollista, jos selvitystä ei ole saatavissa asianmukaisista toimenpiteistä huolimatta.

Perustelujen mukaan selvityksen saatavuuteen vaikuttaisi moni seikka kuten se, onko teolla ollut silminnäkijöitä tai onko tekijä todennäköisesti tallentunut valvontakameraan.

Poliisilaitos toteaa, että asiaan vaikuttavaa selvitystä koskevan edellytyksen lieventäminen tulee nopeuttamaan rikosasioiden keskeyttämispäätösten tekemistä, lyhentämään tutkinta-aikoja ja säästämään selvitystoimenpiteisiin käytettävää työaikaa. Poliisi tietää kokemuksensa perusteella varsin hyvin, millaisissa tapauksissa näyttöä on todennäköisesti saatavilla.

Kaupunkiolosuhteissa asianomistajat esittävät varsin säännöllisesti väitteen siitä, että tapahtumapaikalla tai sen läheisyydessä on valvontakameroita. Tutkintaresurssien tarkoituksenmukaisen käyttämisen näkökulmasta ei voida pitää lähtökohtana, että poliisin tulisi tiedustella valvontakameran tallennetta mahdollisesti useammaltakin taholta ja tut-

kia saatuja tallenteita jopa tuntikausia vain poissulkeakseen asianomistajan väitteen, kuten nykyinen keskeyttämissäännös näyttäisi edellyttävän (EOAK/2761/2019). Asianomistajan ilmoittama aikahaarukka tapahtumalle voi olla hyvin pitkä, rikoksentekopaikkakaan ei aina ole täsmällinen, epäillystä ei ole juuri mitään tuntomerkkejä ja valaistusolosuhteet voivat olla haasteelliset. Edelleen voi olla jo etukäteen selvää, että valvontakamera ei ole voinut taltioida itse rikosta, vaan lähinnä potentiaalisen epäillyn ennen tai jälkeen rikoksen tekemisen.

Nykyistä keskeyttämissäännöstä on tulkittu laillisuusvalvontakäytännössä verraten ankarasti ja edellytetty lähes kaikkien käytettävissä olevien mahdollisten selvittelytoimenpiteiden tekemistä, vaikka poliisi kokemuksensa perusteella tietää toimenpiteen olevan lähes varmasti tulokseton. Tästä huolimatta poliisi ei voi nykysäännöksen tulkintakäytännön mukaan juurikaan ennakoida saatavan selvityksen olemassaoloa ja sisältöä.

HE:n perustelujen mukaan saattaa syntyä tilanne, jossa epäillyn henkilöllisyys on tiedossa, mutta asiaan vaikuttavaa selvitystä ei voida käytettävissä olevin toimenpitein saada esimerkiksi sen vuoksi, että epäilty oleskelee ulkomailla tavoittamattomissa. Tämä saattaa estää esitutkinnan saattamisen päätökseen etenkin suhteellisen vähäisissä rikosasioissa, joissa kynnys kansainväliseen oikeusapuun turvautumiseen ei ylity.

Poliisilaitos toteaa, että vakiintuneen käytännön mukaan tietynlaisiin vähäisiin rikosasioihin ei anneta kansainvälistä oikeusapua eikä sitä siksi pyydetäkään. Periaate toimii vastavuoroisesti, joten Suomen poliisinkaan resursseja ei kulu muiden valtioiden oikeusapupyyntöjen käsittelyyn vastaavissa asioissa. Rajoittaminen näyttö- tai kustannusperusteella tuntuu tarpeettoman raskaalta ja aikaa vievältä menettelyltä tällaisissa tilanteissa. Ilmeisesti tuloksettomaksi jäävän oikeusapupyynnön laatiminen vain muodon vuoksi vie tarkoituksettomasti poliisin resursseja ja pitkittää tutkinta-aikaa. Jatkossa poliisi voisi ehdotetun pykälän perusteella keskeyttää jutun ja laatia lähinnä kansallinen etsintäkuulutus epäillyn tavoittamiseksi, mikäli tämä sattuisi tulemaan Suomeen.

Uusi keskeyttämissäännös soveltuisi myös tietoverkoissa anonyymisti tehtyihin rikoksiin, joissa on käytetty prepaid-puhelinliittymiä, ulkomaisia puhelinnumeroita, valheellisin tiedon perustettuja sähköpostiosoitteita ja some-profiileja sekä palveluita, jotka piilottavat todellisen IP-osoitteen. Monesti tällaisissa tapauksissa jäljet johtavat ulkomaille. Nykyisen keskeyttämissäännöksen puitteissa tutkintaa ei voida keskeyttää ennakoimalla sitä, johtaako IP-osoite epäillyn tunnistamiseen. Poliisin tulee laillisuusvalvontaratkaisujen perusteella pyytää aina IP-osoitetta sivuston ylläpitäjältä tai tämän kieltäytyessä haettava tiedonsaannille käräjäoikeuden määräys sananvapauslain nojalla (EOAK/383/2024). Jatkossa tulee pohdittavaksi, täytyykö aina kaikissa lievissäkin rikosasioissa hankkia välttämättä varmuuden vuoksi IP-osoite käräjäoikeuden kautta, kun rikoksen tekotavasta on pääteltävissä, että tekijä osaa ilmeisesti salata IP-osoitteensa.

Asianomistajan kannalta katsottuna on syytä huomata, että ehdotettu säännös ei tarkoita välttämättä sitä, että jatkossa tutkintoja lopetettaisiin tekijää selvittämättä kovin paljon enemmän kuin nykyään. Epäillyn ollessa tiedossa on poliisin tahtotilana hänen saattami-

sensa vastuuseen teostaan. Keskeyttämiskynnyksen madaltaminen tarkoittaa todennäköisesti enemmänkin sitä, että keskeytyspäätökset voitaisiin tehdä entistä nopeammin ja vähäisemmin selvityksin ja osin sitä, että poliisi päättäisi asiasta itse syyttäjän rajoittamispäätöksen sijaan (kustannus tai näyttöperuste). Menettelymuutos säästäisi molempien viranomaisen resursseja ja asianomistaja saisi päätöksen asialleen aiempaa nopeammin. Vielä on huomattava, että asianomistajan oikeusturvaa tukee edelleen hänen toissijainen syyteoikeutensa, mikä syntyy keskeyttämispäätöksen myötä. Keskeytyspäätökset ovat yksi suurimmista asiaryhmistä kanteluissa, joten on odotettavissa, että niiden määrä tulee nousemaan ja poliisin niihin antamat selvitykset tulevat toisaalta lisäämään työmäärää.

2.4 Asianomistajan yksityisoikeudellinen vaatimus

HE:n mukaan asianomistajan yksityisoikeudellista vaatimusta ei olisi tarpeen selvittää esitutkinnassa niissä tapauksissa, joissa on pidettävä ilmeisenä, ettei syyttäjä ottaisi sitä ajaakseen.

Perustelujen mukaan kynnys sille, että korvausvaatimusta ei selvitetä, olisi kuitenkin korkea. Tällainen arvio voitaisiin tehdä lähinnä sellaisissa usein toistuvissa rikosasioissa, joissa soveltamiskäytäntö on vakiintunut.

Poliisilaitos toteaa, että ilmeisyyskynnys on verraten korkea ja edellyttää tietoisuutta syyttäjän ratkaisukäytännöstä. Ehdotetun säännöksen soveltaminen tarkoittaa ainakin aluksi syyttäjän konsultoimista yksittäistapauksittain, ellei syyttäjälaitos anna jonkinlaista selkeää ohjeistusta siitä, millaisissa tapauksissa syyttäjä ei ota ajaakseen vaatimusta.

2.5 Rikoksesta tehdyn ilmoituksen kirjaaminen

HE:n mukaan kirjaamisvelvollisuutta ei olisi sellaisten tietoverkossa havaittujen rikosten osalta, joista ei ole odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa ja joiden esitutkinta jouduttaisiin ilmeisesti keskeyttämään 13 §:n mukaisesti.

Perustelujen mukaan etenkin huumausainekauppaa käydään hyvin laajamittaisesti verkossa, paljolti myös kansainvälisillä alustoilla. Huumausainekauppa on anonyymiä ja käsiteltävät tietomäärät hyvin suuria. Yksittäisten ilmoitusten tietojen perusteella on vaikeaa arvioida esimerkiksi ilmoituksen aitoutta, ilmoittajan kansallisuutta tai sitä, käyttääkö samaa nimimerkkiä vain yksi toimija. Käytännössä saattaa siten olla ilmeistä, ettei rikosepäilyn selvittämiseksi voida ryhtyä mihinkään tuloksellisiin toimenpiteisiin, vaan tutkinta joudutaan keskeyttämään välittömästi kirjaamisen jälkeen ja lopulta päättämään rajoittamalla tai syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi.

Poliisilaitos toteaa, että ehdotettu säännös tulisi selkeästi säästämään poliisin resursseja, sillä se keventäisi velvollisuutta kirjata ilmoitus, päättää sen käsittely esitutkintapäätöksellä ja arkistoida se. Tietoverkoissa valvontaa, tarkkailua, valeostoa ja peitetoimintaa tehdessä voi tulla vastaan useasti anonyymisti ja todennäköisesti ulkomailta käsin tehtyjä vähäisiä virallisen syytteen alaisia rikoksia kuten huumausainerikoksia, erilaisten vaarallisten esineiden ja aineiden myynti-ilmoituksia ja hallussapitoja, mutta toisaalta

myös sanavapausrikoksia kuten kiihottamisrikos, julkinen kehottaminen rikokseen tai perätön vaarailmoitus. Ilmeistä on myöskin, että poliisi ei saa tällaisten rikosten selvittämiseksi tietoja ainakaan ulkomaan viranomaisilta tai sosiaalisen median, kauppafoorumeiden tai keskustelupalstojen ylläpitäjiltä. Säännöstä tultaisiin soveltamaan todennäköisesti etenkin virallisten syytteen alaisiin uhrittomiin rikoksiin.

Poliisi voi havaita tietoverkossa myös tunnistettavaan asianomistajaan kuten poliitikkoon tai muuhun julkisuuden henkilöön kohdistuvia asianomistajarikoksia (esim. laiton uhkaus, kunnialoukkaus), joiden tekijää voi olla hyvin haasteellista selvittää tietoverkkoympäristössä. Ehdotetun säännöksen sanamuoto näyttäisi soveltuvan myös tällaisten poliisin itsensä tietoverkossa havaitsemien rikosepäilyjen käsittelyyn, mitä on pidettävä kannatettavana. Poliisin ei tarvitsisi tällaisissa tilanteissa kirjata rikosilmoitusta ja tiedustella asianomistajalta, vaatiiko hän rangaistusta asiassa. Myös asianomistaja saattaa havaita epäillyn rikoksen ja tehdä siitä rikosilmoituksen. Säännös näyttäisi soveltuvan myös tällaisen rikosepäilyn kirjaamisvelvollisuuteen.

2.6 Esitutkinnan toimittamatta jättäminen ja lopettaminen

HE:n mukaan lakiin lisättäisiin mahdollisuus luopua toimenpiteistä myös silloin, jos rikoksesta ei ole odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa ja on ilmeistä, että oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 7 tai 8 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät.

Poliisilaitos toteaa, että säännöksen käytännön toimivuutta rajoittavat samat seikat kuin edellä on mainittu asianomistajan yksityisoikeudellista vaatimusta koskien. Ilmeisyyttä koskeva näyttökynnys on verraten korkea ja pykälässä viitatut syyttämättä jättämisen perusteet edellyttäisivät verraten varmaa tietoa syyttäjän päätöskäytännöistä. Siten säännöksen soveltaminen edellyttää todennäköisesti syyttäjäyhteistyötä yksittäistapauksittain. Jatkossa poliisi tekisi kuitenkin siis itse tutkinnan päättämistä koskevat päätökset, kun aiemmin on tehty rajoittamisesitys syyttäjälle. Toisaalta tutkinnanjohtajat todennäköiset saattavat kuitenkin varmuuden vuoksi konsultoida syyttäjää, kun kyse on lähtökohtaisesti syytäjälle kuuluvan päätöksentekovallan käyttämisestä poikkeussäännöksen nojalla. Yleisten laintulkintaperiaatteiden mukaan poikkeussäännöksiä tulisi tulkita mieluummin ahtaasti kuin laajentavasti. Mainittu menettely tuskin säästää kovin paljon poliisin resursseja, vaan lähinnä syyttäjälaitoksen. Menettely saattaa tosin lyhentää tutkinta-aikoja, kun syyttäjän rajoittamispäätöstä ei jouduta odottelemaan.

2.7 Esitutkinta-asiakirjojen julkisuus

Lainkohtaa muutetaan siten, että ääni- ja kuvatallenteen ohella myös pelkän äänitallenteen osalta on mahdollisuus antaa se vain poliisilaitoksella tutustuttavaksi eikä sitä välttämättä tarvitsisi luovuttaa pyytäjän haltuun yksityisyyden suojan vuoksi.

Poliisilaitos kannattaa muutosta, jotta antamistavan osalta sääntely on johdonmukainen videotallenteisiin nähden.

Tässä yhteydessä on kuitenkin syytä tuoda esille ehdotetun säännöksenkin voimaantulon jälkeen jäävä sääntelyn epäjohdonmukaisuus. Vakiintuneen tulkinnan mukaan nykyinen asiakirjan antamistapaa koskeva säännös soveltuu vain videotallenteeseen, mutta ei still-kuvaan eli esim. videotallenteesta otettuun kuvakaappaukseen tai ylipäänsä samasta kohteesta otettuun valokuvaan. Vakiintuneen tulkinnan mukaan still-kuvaan voidaan soveltaa julkisuuslain 16 §:ää, mutta siinä ei puhuta mitään yksityisyyden suojasta asiakirjan antamistapaan vaikuttavana kriteerinä. Julkisuusarvioinnin kannalta asiakirjan sisällöllä pitäisi olla ratkaiseva merkitys eikä sen teknisellä muodolla. Kuvassa esiintyvän henkilön yksityisyyden kannalta on tuskin kovinkaan paljon merkitystä ja eroa sillä, onko hänestä otettu kuva videon vai still-kuvan muodossa. Edellä mainitut tulkinnat on vahvistettu eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisussa (EOAK/5073/2019) ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden vuonna 2019 antamassa ratkaisussa (päätösnro 1970310/1, diaarinro 00759/18/1203).

Siten poliisilaitos ehdottaa, että ETL 9:7.2 §:n säännöksen soveltamisalaa tulisi laajentaa koskemaan myös valokuvia.

2.8 Haasteen antaminen

ROL:iin lisättäisiin säännös, jonka mukaan, jos syyte koskee tekoa, josta on säädetty rangaistukseksi sakko tai enintään neljä vuotta vankeutta, haastaminen voidaan toimittaa esitutkinnan yhteydessä niin, että epäillylle ilmoitetaan henkilökohtaisesti, milloin ja minkä tuomioistuimen kansliasta haaste ja muu tiedoksi annettava aineisto ovat saatavana. Tiedoksi annettavat asiakirjat on lisäksi lähetettävä epäillyn ilmoittamaan osoitteeseen.

Ehdotettu säännös ei sinänsä tule nopeuttamaan esitutkintaprosessia tai säästämään esitutkintaviranomaisen resursseja, vaan päinvastoin se tulee lisäämään yhden työvaiheen esitutkintaan eli poliisi käytännössä hoitaisi haastamisen käräjäoikeuden tai syyttäjän puolesta. Toisaalta säännös tullee säästämään poliisin resursseja sen suhteen, että se tulee vähentämään syytteen tiedoksiantoa koskevien etsintäkuulutusten laatimista ja etsintätoimia pakoilevien syytettyjen tavoittamiseksi.

Ehdotusta on pidettävä kannatettavana, sillä se edistää yhden kosketuksen periaatetta, nopeuttaa rikosprosessia ja on omiaan vähentämään vaaraa syyteoikeuden vanhentumisesta, kun pakoilevaa epäiltyä ei tarvitse enää ryhtyä toistamiseen tavoittelemaan etsintäkuulutuksella ja kotietsinnöillä. Syyteoikeuden vanhentumisajan kuluminen katkeaa vain henkilökohtaisella tiedoksiannolla, joka jatkossa hoidettaisiin epäillyn kuulustelun yhteydessä. Säännöksen toimivuuden kannalta on erityisen hyvä, että tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi seitsemäntenä päivänä siitä, kun asiakirjat ovat tulleet saataville. Tiedoksiannon edellytyksenä ei olisi, että vastaanottaja kävisi noutamassa ne tuomioistuimesta tai että hän lukisi lähetetyt asiakirjat tai kuittaisi ne vastaanotetuiksi.

Poliisin ei ole kuitenkaan mahdollista soveltaa säännöstä vain omin toimin. Säännöksen tehokas soveltaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä poliisin, syyttäjän ja tuomioistuimen

välillä. Tämän haastemuodon käyttäminen edellyttää sitä, että poliisi ennakoi esitutkintaan ja esitutkintapöytäkirjan laadintaan käytettävän ajan, syyttäjä ennakoi syyteharkintaan ja syytteen nostamiseen tarvittavien asiakirjojen laadintaan käytettävän ajan, minkä lisäksi vielä syyttäjän ja tuomioistuimen tulisi sopia istuntopäivästä.

Jari Liukku, poliisipäällikkö/poliisikomentaja

Jari Illukka, rikosylitarkastaja/Rikostutkintayksikön johtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 23.09.2026 klo 16:46. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Eduskunnan hallintovaliokunta

Tiedoksi

Poliisihallitus

Helsingin poliisilaitos
Pasilanraitio 11, PL 11, 00241 Helsinki
kirjaamo.helsinki@poliisi.fi
Puhelin 0295 470 011, Faksi 0295 411 622, poliisi.fi